

Neytendasamtökin
Hverfisgötu 105
101 Reykjavík

EFNAHAGS- OG VIÐSKIPTARÁÐUNEYTIÐ

Sölvhólgötu 7 150 Reykjavík
sími: 545 8800 bréfasími: 511 1161
postur@cvt.is evr.is

Reykjavík 15. júní 2010
Tilv.: EVR10010023/3.12

Efni: Sms-lán.

Vísað er til bréfs Neytendasamtakanna, dags. 29. desember 2009, og ítrekunar þess með bréfi dags. 27. maí 2010, um svokölluð sms-lán.

Á undanförunum mánuðum hefur staðið yfir í efnahags- og viðskiptaráðuneytinu skoðun á því hvort og þá með hvaða hætti skuli brugðist við starfsemi þeirra fyrirtækja sem bjóða upp á svokölluð smálán. Einkum hefur verið skoðað hvort rétt sé, og fært, að banna starfsemina eða hvort gera eigi fyrirtækin sem starfsemina stunda leyfis- eða skráningarskyld.

Þótt ráðuneytið taki heilshugar undir framkomna gagnrýni á fyrirtækin þykir því vandséð að starfsemi þeirra verði bönnuð. Nægir hér að vísa til alþjóðlegra skuldbindinga sem Ísland hefur gengist undir með aðild sinni m.a. að EES-samningnum, sem lögleiddur er hér á landi með lögum um Evrópska efnahagssvæðið nr. 2/1993 og frelsis til að stunda atvinnu, sbr. 75. gr. Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Í þessu sambandi er einnig rétt að vekja athygli á því að starfsemi sem þessi er heimiluð í nágrannaríkjunum enda lúta þau sambærilegu regluverki og gildir hér á landi.

Þau fyrirtæki sem bjóða upp á umrædd lán, falla undir lög um fjarsölu á fjármálaþjónustu, nr. 33/2005. Með lögnum eru innleiddar tiltekna tilskipanir Evrópusambandsins en skv. 1. gr. laganna gilda þau um fjarsölusamninga um fjármálaþjónustu og markaðssetningu sem miðar að slíkum samningum. Kjarni laganna lýtur að upplýsingaskyldu í þágu neytenda, sbr. II. kafla laganna, en hvorki er í þeim né í umræddum tilskipunum kveðið á um leyfisskyldu þjónustuveitenda.

Jafnvel þótt vilji stæði til að gera starfsemi smálánafyrirtækja leyfisskylda og láta hana lúta strangara eftirliti, t.d. með því að fella hana undir lög um fjármálaþjónustu, nr. 161/2002, þá virðist regluverk Evrópusambandsins setja því skorður. Samkvæmt þeim lögum er veiting útlána sem fjármögnuð eru með endurgreiðanlegum fjármunum frá almenningi leyfisskyld starfsemi. Smálán eru ekki fjármögnuð með þessum hætti. Fyrirkomulagið samkvæmt lögum nr. 161/2002 er til samræmis við tilskipun Evrópusambandsins 2006/48/EB um stofnun og rekstur lánastofnana.

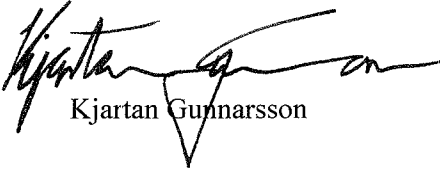
Þá fær ráðuneytið ekki séð að skráningarskylda fyrirtækja sem stunda smálánastarfsemi, t.d. til Fjármálaeftirlitsins, myndi miklu breyta varðandi starfsemi þeirra sem slíka. Skráningarskylda myndi fyrst og fremst gera það að verkum að ljóst væri hverjir standa að baki fyrirtækjunum.

Að framansögðu má sjá að örðugt er að bregðast við starfsemi smálánafyrirtækja. Fyrirtækin starfa samkvæmt lögum nr. 33/2005 og virðast uppfylla skilyrði laganna um upplýsingaskyldu til neytenda.

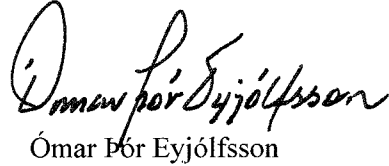
Skilmálar fyrirtækjanna eru, þegar í upphafi, ljósir neytendum. Þeir bera með sér hinn gríðarlega háa lánskostnað. Ráðuneytinu virðist því sem treysta verði á dómgreind neytenda. Hér geta Neytendasamtökin vissulega gegnt lykilhlutverki. Þá er ástæða til að nefna að sú starfsemi sem hér um ræðir sætir ekki einokun, þ.e. sé það ætlun neytenda að verða sér úti um lánsfé þá eru ýmsar aðrar leiðir færar í þeim efnum.

Að endingu þakkar ráðuneytið Neytendasamtökunum erindið og biðst um leið velvirðingar á drætti á svörum.

Fyrir hönd ráðherra

Kjartan Gunnarsson

Ómar Þór Eyjólfsson